



1950-1980 ARASI İSLAMİ DUYARLIKLIL ÖYKÜ ANLAYIŞI VE ÖYKÜCÜLER

Yrd. Doç. Dr. Mahfuz ZARİÇ¹

Öz

1950-1980 arası dönemde öykü kaleme alan isimlerden bir kısmı ortak bir dini duyarlık göstermişlerdir. Bu anlayışla kaleme alınmış eserlerde yazarlar, İslami değerleri insani değerlerle özdeş görüp ön plana çıkarmıştır. Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, Şevket Bulut, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Mustafa Kutlu, İsmail Kılıoğlu, Durali Yılmaz, Ali Haydar Haksal, Hüseyin Su ve Ramazan Dikmen gibi isimler tarafından temsil edilen bu öykü anlayışında anlatıda edebi değerlerin sağlanması göz ardı edilmemiştir. Bu öykücüler aynı zamanda geleneksel anlatı birikiminden de faydalanmışlardır.

Yazarlar, İslami duyarlılık öykücülüğünde modern anlatı tekniklerinden faydalanmıştır. Kişi merkezli kurgularında vakadan ziyade duyulara odaklanmışlardır. Yazarlar öykülerinde ölüm, aile, taşra hayatı, arayış ve acziyet gibi konuları izleğe dönüştürmüşlerdir. Batı edebiyatını yakından takip edip onlar gibi yazmaya çalışan bu öykücüler, kişi kadrolarını genellikle aile bireyleri, yakın akrabalar ve dost çevreleri; kendini yalnız hisseden anlaşılmadığını düşünen gençler ve kente uyum sağlamaya çalışan insanlardan seçmişlerdir. Bu yazarların göndermelerinin önemli bir kısmı Kur'an ayetlerine, hadisler, İslam tarihine, kıssalara ve menkıbelere dönüktür. İslami duyarlılık öykücüler mekân itibarıyla çoğunlukla kasaba edebiyatı olarak da nitelenebilecek ürünler ortaya koymuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Türk Öykücülüğü, İslami duyarlık, edebi değer, konu, izlek.

THE STORYTELLING AND STORYTELLERS IN İSLAMIC SENSITIVITY BETWEEN THE YEARS 1950-1980

Abstract

Some of the storytellers that have written their stories between the years 1950-1980 have showed a common religious sentiment and have penned similar stories. The writers have seen Islamic values as human values and have put forward Islamic values in their works that have been penned in this mentality.

In this narrative approach that have been represented by Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, Şevket Bulut, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Mustafa Kutlu, İsmail Kılıoğlu, Durali Yılmaz, Ali Haydar Haksal, Hüseyin Su ve Ramazan Dikmen the literal values haven't been ignored; at the same time these storytellers have also benefited from traditional narrative accumulation.

The authors have used modern literal techniques in the stories penned in Islamic sensitivity. They have focused on person rather than event in their human-centered fictions. The storytellers have transmuted issues like death, family, rural life, seeking and inability in their texts to themes.

These storyteller that have followed closely Western literature and tried to write like them have usually chosen their characters from family members, close relatives and friends, the young people who think that no one have understood them and feel lonely and the people trying to adapt to the city. An important part of references of these authors' usually faces Quran verses, hadiths, Islamic history, parables and religious tales. Islamist narrators have revealed literal products that also could be named as "town literature" in the context of fictional place.

Keywords: Turkish storytelling, İslamic sensitivity, literal value, subject, theme.

¹Batman Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mahfuzzaric@gmail.com



Giriş

1950'ler 1945'te sona eren, dâhil olunmamış II. Dünya Savaşının yol açtığı ekonomik sıkıntılarının aşılmaya çalışıldığı yıllardır. Sosyal, siyasi ve ekonomik yönden 1950-1960 arası dönem, çok partili hayata geçişle birlikte 1946'da siyaset sahnesine çıkmış olan Demokrat Partinin adıyla anılmaktadır. Bu yıllarda iç ve dış ekonomik serbestlikler, tarımın desteklenmesi ve sanayileşme politikası izlenmiştir. Siyaseten, ekonomik olarak ve idari yönden Menderes hükümetini hesapsız, yetersiz, istikrarsız ve zararlı gören askeri yönetim 1960'ta yönetime el koymuştur. 1971'de ve 1980'de de askeri güçler, benzer söylemlerle yönetimlere müdahale etmişlerdir. Bu müdahaleler, toplumsal hafızaya ve sanat dünyasına farklı yansımalarla kazınırken bazen de suskunluklara yol açmıştır.

1950-1980 arası dönemde dünya siyaset sahnesinde ise yükselen ve hükümlanlığını pekiştiren güç ABD olmuştur. Onunla birlikte hareket eden pek çok ülkede hükümetler, gördükleri destek oranında varlıklarını sürdürmüşler veya destekten mahrum kaldıklarında yönetimi alternatiflerine terk etmek zorunda kalmışlardır.

Düşünce ve edebiyat alanında ilk nesil II. Meşrutiyet İslamcılığın öncü ismi Mehmet Akif Ersoy ve onun çizgisindekiler, Batı emperyalizmi karşıtı bir duruş sergilemişlerdir. Bu kuşağın temsilcilerinin düşünceleri I. Dünya Savaşının öncesi ve sonrasında İslam milliyetçiliği ve Türk milliyetçiliğine dönüşmüştür. (Çetin, 2010: 87) Günümüze kadar gelen süreçte de edebiyat, sanat ve düşünce dünyamızda “Şark, Doğu, gelenek, metafizik, ruhçuluk, yerlilik, maneviyatçılık, tasavvuf” gibi terimler, çoğu kez “İslam, İslam düşüncesi, İslam medeniyeti, İslami duyarlıklar” türünden kavramların yerine kullanılmıştır.

1950-1980 ARASI İSLAMİ DUYARLIKLILIK ÖYKÜCÜLÜK VE ÖYKÜCÜLER 1.ÖYKÜ ANLAYIŞI

1.1.Döenenin Öykücülerinin Yazarlık Duyuşu

1950-1980 tarihleri arasında, geleneği sürdürüp, İslami düşünce ve duyarlıkla yazan öykücüler, dünya estetikleri ile edebilik paydasında buluşmak istemişlerdir. Bu isimler, edebiyat sanatını ve edebi değeri öncelemişlerdir. İslami değerlerle insani değerler arasında özdeşlik kurmaya çalışmışlardır. İçlerinde büyüttükleri Doğu'ya özgü bir roman tarzını ortaya çıkarmak arzusu ile öykü türünde yoğunlaşmışlardır. Bazen de deneysel metinler ortaya koymuşlardır.

İslami duyarlıkla kalem oynatan yazarların hikâye türündeki kararlılığı, bu türün vatani ile de ilgili görülebilir. Çünkü “Hikâyenin anavatani doğudur... Doğuda hemen her anlatı hikâyenin alanına girer... Kıssalar, siretler, menkıbeler, mesneviler, masallar, destanlar, halk hikâyeleri...” (Lekesiz, 2000: 134) Bu yazarların, bilinen manasıyla Batılı roman türünde yoğunlaşmamalarında, kadın dünyasını Batılı tarzda yazıya aktaramamalarının ve edebiyatı, edep dairesi içinde icra etme düşüncelerinin etkili olduğu da söylenebilir. Bu duyarlıktaki isimler, gördükleri yükseköğrenimleri sayesinde popüler edebiyat dairesinde kabul edilen tebliğ edebiyatının sınırlarını da zorlamazlar. Hız ve haz eksenli “çok satan



kitaplar” ekonomisi çarkının birer dişlisi olmadıklarından yarınlar kalabilecek edebi nitelikli ve İslami endişeli eserler vermeye çalışırlar.

1.2.Konu ve İzlekler

Bu öykücülerin izleklettikleri konuların başında ölüm, aile, taşra hayatı, arayış ve acizyet gelmektedir. Atmosfer ve kişi ağırlıklı öykülerindeki olaylar ise genellikle durağandır. Dönemin öykülerinde Varoluşçuluğun bunalımcı etkileri de görülmekle birlikte yabancılaşma olgusu daha ziyade milli, yerli ve İslami değerlerden uzaklaşma olarak öyküleştirelmiştir.

1.3.Edebilik ve Yazım Teknikleri

Bu eğilimdeki öykücülerinin etkisinde kaldıkları ve eserlerinde göndermelerde buldukları yabancı yazarlar ise William Faulkner, Dostoyevski, Jean Paul Sartre, Mihail Şolohov, Henri Bergson, Anton Çehov, Guy de Maupassant, Virginia Woolf, Franz Kafka, Albert Camus, Goethe ve Kierkegaard ve gibi isimlerdir.

Modern yazım kuramlarını ve teknik yenilikleri çok iyi takip edip uygulayabilen ve İslami duyarlıkla yazan bu öykücüler, dilin sadece bir kaptan ibaret olmadığını da bilincindedirler. Dil-düşünce, dil-kültür ve dil-dil ötesi ilişkilerini gözetirler. Sosyal gerçekçiliğin iç gerçekliğine karşın insanın iç dünyasına / iç gerçekliğine hikmet bilinciyle eğilirler. Öykücü Hüseyin Su’ya, iç dünyaları kavramadaki başarısının nedeni sorulunca dile getirdiği, insanın iç dünyasını “bitmeyen bir yolculuk” (Ünsal, 2015: 271) olarak göstermesi durumu, bu eğilimdeki yazarların geneli için de söz konusu edilebilir.

Anlatım tekniği olarak çocuk ve kadın bakış açılarına ayrı bir önem vermişlerdir. Pek çoğu öykülerinde özel anlar olarak fotoğraf karelerine yer vermiş veya anlatım tekniği olarak dondurulmuş anları genişletmiştir.

Dil olarak yerel söyleyişlerden ve deyişlerden yararlanırken yeni veya Öztürkçe sayılabilecek sözcükleri de sahiplenmişlerdir.

İslami söylemli şiir ağırlıklı edebiyat dergilerinde ilk öykülerini yayımlamış olan bu öykücülerin önemli bir kısmı metinlerinde imgelerle, simgelerle, kısa ve etkileyici ifadelerle “şiirselliğe” ulaşmak istemiştir.

1.4.Kişi Kadrosu

Bu eğilimdeki öykücüler, kişi kadrosu olarak -anneleri babalara, dayıları amcalara kıyasla öne çıkarmak suretiyle- aile bireylerine, yakın akrabalara ve dost çevrelerine; kendini yalnız hisseden, anlaşılmadığı için evinden kendini dışarıya atan genç erkeklere yer vermişlerdir. Bu öykücüler insanı, eşyayı ve tabiatı tasvir ederken işe kalp gözünü de katmışlardır. Anlatıcılar ve öykü merkezi kişilileri, çoğu zaman duyarlı/içli olmaları ile dikkat çekerler. Öykülerinde diyaloglardan ziyade iç seslere, iç monologlara yer vermişlerdir.

Öykü kişilerine seçtikleri Ahmet, Hidayet (“Meydan Ortaya Çıktığında”-Sezai Karakoç), Fatma Hanım (“Geç Kalan Adamın Öyküsü” -Sezai Karakoç), Mustafa (“Sâde Bir Yüz”-Sezai Karakoç), Mehmet (“Evdeki Yabancı”-Ali Haydar Haksal), Hasan (“Gelinlik”-Durali Yılmaz), Musa ve oğlu Yakup (“Yalnız Geceler Güzeldi”-İsmail Kılloğlu) gibi isimler de çoğu kez bu öykücülerin İslami duyarlıklarını yansıtmaktadır.



1.5.Öykülerde Zihniyet

Bu öykücülerin referanslarının önemli bir kısmı Kur'an ayetlerine, hadislere, İslam tarihine, kıssalara ve menkıbelere dönük olmuştur.

Bu yazarların bir kısmı, metin-ideoloji ilişkisine birer estetik edasıyla saygı gösterirken feleğin çarkından geçmiş olmanın verdiği olgunluk ve çekingenlikle, sorunların esas kaynağı ve çözüm noktalarında, suya sabuna pek dokunmamış; milliyetçilik, politik muhafazakârlık, rejim gibi konulara ihtiyatla yaklaşmışlardır.

İslami tezlerini metne yedirmeye veya metinde görünmez kılmaya çalışmışlar, göndermelere ve çağrışımlara, harf/isim simgeciliğine; gül, su, ateş türünden motiflere; Hz. Ali, Ebu Zerr gibi destansı isimlere yer vermişlerdir.

Büyük Doğu (1943--1971), *Diriliş* (1966--1969), *Edebiyat* (1969--1980) ve *Mavera* (1976-1990) gibi dergilerde benzer duyarlıkları paylaşarak kendilerini “Müslüman yazar, Müslüman şair” ifadeleriyle adlandıran isimler, yazdıklarında “müslüman sanatçı, İslamî sanat” (Zeybek, 2008: 178) gibi konulara da yer vermişlerdir. Bu süreçte İslami duyarlıklı yazarların yazılarını yayımladığı belli başlı diğer dergiler *Aylık Dergi*, *Dergâh*, *İlim ve Sanat*, *Kayıtlar*, *Türk Edebiyatı*, *Hareket*, *Dolunay*, *Hisar*, *İslam*, *Yedi İklim*, *Kaşkar*, *Açı*, *Kadın ve Aile*, *Fikir ve Sanatta Hareket*, *Adımlar*, *Düşünce*, *Çıkış*, *Gelişme*, *Kelam*, *Tohum*, *Yansıma ve Yönelişler*'dir.

1.6.Mekân ve Zamanın Kullanımı

Mekân ve zaman unsurlarını modern anlatım teknikleriyle işlemiş; hem Doğu hem de Batı edebiyatının birikimlerinden olabildiğince istifade etmişlerdir. Mekân olarak genellikle taşra sayılabilecek; çocukluk ve ilk gençlikle anılan kasabalara, köylere, tren istasyonlarına veya şehirlerdeki otel odalarına, kitapevlerine; yollara, ölüm hakikatini düşündüren hastanelere yer vermişlerdir. Kent/şehir hayatında kiracı konumundaki kişilere de yer vermişlerdir.

1.7.1980 Sonrası İslami Hidayet Edebiyatı ve Popüler Dini Edebiyat

İslami öykünün iyice yerleşip öteki öyküler kadar yayılması, 1960'lı yılların sonu ve 12 Mart 1971 Muhtırası sonrası söz konusu olmuştur. (Mert, 2000: 114) 1980'den günümüze edebiyatla ilişkileri açısından İslam düşüncesine eserlerinde yer verenlerin bir kısmı da popüler edebiyatın “Hidayet Edebiyatı” dalı içinde değerlendirebileceğimiz yazarlardır. Bu yazarlar edebi türlere, özellikle de romana, müslüman toplumu İslam'a davet etmek için birer vasıta olarak yaklaşmışlardır. Estetik idealleri bir kenara bırakan bu isimler, mesajlarını duyurmak ve benimsetmek istemişlerdir. Nasihatlerini doğrudan dillendiririlmiş; bir oyun ve eğlenceden ibaret gördükleri dünya hayatının sanatsal şöhretine pek itibar etmemişlerdir. Dolayısıyla anlatım oyunlarına ve biçim mükemmelliğine fazla önem vermemişlerdir.

Edebiyat sanatının gücünü, çağdaş yazım tekniklerinin hile ve inceliklerini öğrenip meslek edinmiş diğer bir grup yazar ise hem “popüler-sabırsız-yarım okur kitlesini” hem “hidayete namzet okurları” hem de “nitelikli okur kitlesini” hedef seçmişlerdir. “Vav” ve “elif” türünden harflerin, “hû” zamirinin maddi değerlere dönüştürülebildiği 2000 sonrasında dikkat çeken bu eğilimdeki yazarlar, siyasal güç odaklarıyla karşı karşıya gelmeden ve “lâ” harfinden uzak durarak “Mevlâna, Şems, Yunus, ilahi aşk” gibi manevi değerleri ekonomik-



estetik değerlere dönüştürebilmiş; elde ettikleri şöhretle popüler kültür dünyamızın tahtlarına kurulmuşlardır. Bu eğilimdekiler, roman türüne ağırlık vermiş, kendilerini zımnen dinler ve ideolojiler üstü olarak konumlandırırken de slogancı ve angaje olmadıklarını göstermek istemişlerdir.

Bu yıllara okur kitlesi açısından baktığımızda, çağımızın şiiri yoğun öyküsünü yüceltip adeta kutsayan yazarların tespit ve temennilerinin aksine, her bir genç neslin, romana kıyasla -kısa kısa bile olsa ve kendisinin acelesi de olsa- hikâye türüne gereğince teveccüh etmediği; özellikle günümüz genç okurlarının, kucaklarında taşıdıkları -bitiremeyecekleri fakat kapağında roman ibaresi bulunan bir eseri- eski model tuşlu telefonlar hükmündeki öykü kitaplarına tercih ettikleri görülmektedir.

1950-1980 yılları arasında öykülerini kaleme almaya başlamış veya yayımlamış yazarlardan ve öykülerinden burada, doğum tarihi sırasına göre sözünü edeceklerimiz; Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, Şevket Bulut, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Mustafa Kutlu, İsmail Kılıoğlu, Durali Yılmaz, Ali Haydar Haksal, Hüseyin Su ve Ramazan Dikmen'dir. Burada yazarların öyküleri hakkında genel yargılarda bulunmanın yanı sıra öykü sanatlarına ışık tutacak bazı öyküleri üzerinde de durulacaktır.

1.8.1980 Sonrası İslami Duyarlıklı Öykücüler

Öykücülükte 1980 sonrası için ise **Nazan Bekiroğlu** (d.1957, ilk öykü kitabı *Nun Masalları* 1997), **Yunus Develi** (d.1957, ilk öykü kitabı *Gece Dansları* 2004), **(Hacer) Yıldız Ramazanoğlu** (d.1958, ilk öykü kitabı *Derin Siyah*, 2002), **Cihan Aktaş** (d.1960, ilk öykü kitabı *Üç İhtilal Çocuğu*, 1991), **(Muharrem) Kamil Doruk** (d.1960, ilk öykü kitabı *Antik Sevgililer* 1988), **Necip Tosun** (d.1960, ilk öyküsü “Yangın”, 1983), **Cemal Şakar** (d.1962, ilk öyküsü “Bir İnsan Ölür, Bir Yıldız Kayarmış”, 1982), **Fatma Karabıyık Barbarosoğlu** (d.1962, ilk öyküsü “Taş Bina”, 1980), **Köksal Alver** (d.1970, ilk öykü kitabı *Saklı Yara*, 2004), **Mihriban İnan Karatepe** (d.1972, ilk öykü kitabı *Kadife Durağı*, 2001), **Abdullah Harmancı** (1974, ilk öykü kitabı *Muhteris*, 2002), **Naime Erkovan** (ilk öykü kitabı *Beşinci Düşme*, 2011), **Hasibe Çerko** (ilk öykü kitabı *Us Lekesi*, 2010), **Güzide Ertürk**, (ilk öykü kitabı *Düşüş*, 2010) gibi isimler (Su ve Lekesiz, 2004-2006; Mert, 2000: 120-123; Su, 2015) benzer duyarlıklar ile yazan öykücüler olarak anılabilirler.



2. 1950-1980 ARASI İSLAMİ DUYARLIKLIL ÖYKÜCÜLER VE ÖYKÜLERİ 2.1.Necip Fazıl Kısakürek (1904 İstanbul-1983 İstanbul)²

Şiir, tiyatro, roman, monografi, hatıra, senaryo, düşünce ve çeviri eserlerinin yanı sıra *Bir Kaç Hikâye Bir Kaç Tahlil* (1933), *Ruh Burkuntularından Hikâyeler* (1965) ve *Hikâyelerim* (bütün öyküleri 1970 ve 1983) adları ile yayımlanmış öykü kitapları bulunmaktadır.

Necip Fazıl'ın öyküleri didaktik yön ve değerlerin bozulması sorunu ile dikkatlere sunulmuştur. Kısakürek öyküsündeki ürperti hissi de metafizik arayışlar olarak nitelendirilmiştir. Öyküleri şiirin ve tiyatro türünün gölgesinde okunan metinler olmuştur. Öyle ki Necip Fazıl'ın “diğer sanatsal etkinliklerinin ona sağladığı tartışmasız krediyle” öyküler yazdığı ileri sürülmüştür. (Lekesiz, 1997: 381) Konuşan başsız mankenlerin, mekânla Yahudileşen kullanılmış elbiselerin anlatıldığı “Eski Elbiselerin Hafızası” adlı öyküde şairane duyular, hayaller dikkat çekmektedir. Okurun gönlüne bir dert salmak arzusundaki anlatıcı, eşyaya ürpertiler yaşatırken doğrudan ders vermez, yol göstermez. “Paradi” öyküsünde Kısakürek'in öyküde de tiyatro sahnesini tasvir eder üslubu dikkat çeker. Öykücü, tiyatronun paradi kısmını anlatır ve yer yer sorularla yargılamak bir tiyatro metninin parantez içi kısımlarını hatıra getirir. Bu üslup, yazarın başka öykülerinde de mevcuttur. Öyküde “Kaburga kemikleri çatırdayan piyanoyla can çekişen bir keman” türünden şairane imgelere; muhtemelen arkadaşıyla girdiği iddia yüzünden paradiden sahneye atlayıp canına kıyan bir külhanbeyinin şaşırtıcı sonuna yer verilir.

² (Yazarların biyografileri ve eserleri hakkındaki bilgilerin hazırlanmasında başta yazarlara ait eserlerin ilgili kısımlarından, Hüseyin Su ve Ömer Lekesiz'in yayımladığı “Öykücüler ve Öykü Kitapları Sözlüğü” serisinden, Ayşenur Külahlıoğlu İslam ve Ömer Lekesiz'in öykü antolojilerinden ve kaynakçada belirtilen diğer eserlerden faydalanılmıştır.)

Şair, tiyatro yazarı, yayıncı, dergici, gazeteci, eleştirmen, subay, edebiyat öğretmeni, üniversite hocası; mahkûm, mahpus, sürgün, cemiyetçi, politikacı, İslami muhalif; romancı, senarist, mizah ustası, hatip ve Kahramanmaraş asıllı düşünür Ahmet Necip. Öğrenimi süresince mizacı ve ailevi nedenler dolayısıyla pek çok okul (Fransız Frerler Mektebi, Amerikan Koleji, Büyükdere Emin Efendi Mahalle Mektebi, Vaniköy Rehber-i İttihat Mektebi, Büyük Reşit Paşa Nümüne Mektebi, Heybeliada Numune Mektebi) değiştirdi. Lise düzeyindeki öğrenimini Bahriye Mektebinde okudu. İstanbul (Üniversitesi) Darülfünununda Felsefe Bölümünü (1924) bitirdi. Başarılı öğrencilerden biri olarak Sorbonne Darülfünununun aynı bölümüne gönderildi. Buradaki öğrenimini tamamlayamadan (1924-1925) İstanbul'a döndü. Bankalarda çeşitli görevlerde bulundu. Robert Kolejde, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinde, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde ders verdi. Dönemin tanınmış şair, yazar ve siyasetçileri ile temasları oldu. 1934'te Nakşibendi Şeyhi Abdülhakim Arvasi ile tanıştıktan sonra yazı ve düşüncelerinde dini ve milli söylemler hâkim oldu. *Ağaç* dergisini (1936) ve *Büyük Doğu* dergisini (1943) çıkardı. Büyük Doğu Cemiyetini kurdu (1949). *Büyük Doğu* gazetesini çıkardı (1951). Fikir Kulübünü kurdu (1965). Düşünceleri sebebiyle defalarca koğuşturma ve mahkûmiyetlere maruz kaldı. Şiir ve yazıları *Yeni Mecmua*, *Milli Mecmua*, *Anadolu Mecmuası*, *Akbaba*, *Hayat Mecmuası*, *Yeni Hayat*, *Varlık*, *Türk Tiyatrosu*, *Gündüz*, *Ağaç*, *Borazan*, *Yeni İstiklal*, *Türk Edebiyatı* dergilerinde; *Cumhuriyet*, *Hâkimiyeti Milliye*, *Haber*, *Son Telgraf*, *Türk Sesi*, *Son Posta*, *Babıalide Sabah*, *Bugün*, *Ufuk*, *Dünyada* ve *Türkiyede Sabah*, *Yeni İstanbul*, *Milli Gazete*, *Her Gün*, *Tercüman* ve *Ortadoğu* gazetelerinde yayımlandı.



2.2.Sezai Karakoç (1933 Diyarbakır/Ergani-)³

Yayımlanan ilk edebi ürünü “Sabır” şiiri, *Büyük Doğu*’da yayımlandı (1950). Şiir, piyes, uyarılma, röportaj, çeviri, düşünce yazıları, edebiyat yazıları ve denemelerinin yanı sıra *Hikâyeler I-Meydan Ortaya Çıktığında* (1978) ve *Hikâyeler II-Portreler* (1982) adlı iki öykü kitabı bulunmaktadır.

Karakoç, kendinden sonraki İslami duyarlıklı yazarları etkileyen isimlerin başında gelir. Dikkat çekecek derecede tekrarlar barındıran “Kıralık Bir Ev” gibi öykülerinde çağının şehirlerinde, geçmiş zamanı yaşayan mekânlara, geçmiş zaman evlerini yaşatmak isteyen kişilere odaklanmıştır. Yer yer merak unsurundan faydalanmıştır. Şiir kabiliyetini de “insanla abdest alan su”, “yağmurla abdest alan ev”, “cinsi ne olursa olsun servilemiş ağaçlar”, “kadını isteyen ev” türünden çarpıcı imgelerle göstermiştir. “İz” gibi kasaba edebiyatı bağlamında önem taşıyan öykülerinde kent insanının ancak suyu bulandırdığı vurgulanmaktadır. *Meydan Ortaya Çıktığında* öyküsünde şiirsel imgeler dizen ve varlığı sorgulayan anlatıcı, yazar kimliktir. İroni, çocukluk mekânı olan kırsala-kente dönüş, İbrahimce uyanış arzusu, diriliş ülküsü, ölümü sorgulama, ahiret-mahşer-hesap (meydan/ölüm) inancı, dinin nasihatten ibaret olduğu düşüncesi; doğumun ölüme karşı bir dayatmadan öte bir öğretisi, bir tür tapınma olduğu; ilk ölüm niteliğindeki doğumun sorgulanması; tren yolculuğu, mektup, çalışma hayatı felsefesi; duyarlık; ölümün insanları hakikatte birbirinden uzaklaştırmaması; çağın insanının ve şiirinin yapay bulunması; Musa’nın Asası önünde hiçliği anlaşılan sihir gibi bir dipnot değerine düşen dünya; ayak sürümekle eş değer bir ömür sürmek; kurban ritüeli; baba ile gidilen ve kuşlarla birlikte kılınan bayram namazı: gül kokusu, eli öpülen nurlu ihtiyarlar; dinginlik/şehadet/uyandırma/tebliğ/bir ideal kente çekilme arzusu; Nuh Tufanı, ipekten bir yas tarihi, savaşa gidip dönmeyen gençler, onlar için dua eden yakınlar, başı bitli çocuklar metnin dikkat çeken unsurlarıdır.

Portreler Hikâyeler II’de “Geç Kalan Adamın Öyküsü”nde surlarla anılan bir kent, kente dönmekte olan fakat geciken, bir “duyarlıkla dolu” genç ve kentte onu bekleyen altmışına varmış, zorluklar içinde yaşayan dul bir kadın öykülenmektedir. Hâline şükreden kadının mutlu günlerin hatırası olarak evi, artık ona yük olmaktadır. Yoksul ülkede kadınlar, gündüzden geceye hazırlanmaktadır. Sanki hep gece vardır kadınlar için. Ve gündüzler kadınlar için gecelerin loş aralıklarıdır. Çocuklara okutulan mektup, evindeki akrebe hayat hakkı tanıyan duyarlık, izmaritlerden yapılan sigara, hediye verme, İkinci Harbin yol çatığı sefalet, yavruları atılan kediler, kadrolu cenaze namazı kıldırıcılar, bit yoklaması yapan öğretmenler, her şeye rağmen muştı olarak görülen gül, haberci rüyalar ve ikindi vakti; ezana ayarlı biyolojik iç saat, kendisi yardıma muhtaçken yardımına gelenlere parmağıyla diğer muhtaçları gösterebilecek yaşlı kadının öyküsü. “Ölümden güçlü sığınak olarak Allah”, kapıyı

³ Ahmet Sezai Karakoç; ilkokulu Ergani’de (1944), ortaokulu Maraş’ta (1947), liseyi Gaziantep’te (1950), yükseköğrenimini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde (1955) tamamladı. Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğü bünyesinde Ankara’da (1955) ve İstanbul’da (memur olarak en son 1973’e kadar) görev yaptı. Maliye Müfettiş Yardımcılığı yaptı (1956). İstanbul’da Gelirler Kontrolörlüğü yaptı. Ankara’da Vergi Dairesinde çalıştı. Gelirler Genel Müdürlüğü İdari Davalar Müşavirliği yaptı. İş hayatı dolayısıyla yurdun pek çok yerini görme ve tanıma imkânı buldu. *Yeni İstanbul*, *Babıalide Sabah*, *Yeni Devir* ve *Milli Gazete*’de yazdı. Yazı ve şiirleri *Büyük Doğu*, *Hisar*, *Mülkiye*, *İstanbul*, *Şiir Sanatı*, *Pazar Postası*, *Soyut* ve kurucusu olduğu (1960) *Diriliş* dergisinde yayımlandı. Diriliş Yayınlarını, Diriliş Partisini (1990) ve Yüce Diriliş Partisini (2007) kurdu.



açıp içeri giren ve yalnız kadına görünen ölüm, kılıcını ölümün bağrına saplayan kocası ve kadının ruhunu huzur içinde Allah'a teslim etmesi. “Sâde Bir Yüz”de yine kente dönüş söz konusu. Sorgulayan, kendisi olmak isteyen; fakat sonunda babasına benzemekten kurtulamayıp “zaafları idare etmek sanatı” olan politika gailelerine kapılan bir genç öykülenir. Öyküde, tilki siyasetinin sahte ahlakı, kaçınılmaz cazip tuzaklar, halk için kahraman icat etme durumu, hangi siyasi temayülde olursa olsun sonuçta ortak bir kadere boyun eğmesine “içteki adam”ın takındığı maskeye dönüşme gösterilir. Öykü, sıra dışı bir ölüm vakası ve hayatın akmaya devam etmesi gerçeği ile bitirilir.

2.3.Şevket Bulut (1936 Kilis/Musabeyli-1996 Kahramanmaraş)⁴

İlk edebi ürünü olan şiirleri *Genç Kilis* gazetesinde (1954) yayımlandı. İlk öyküsü “Odacı Mehmet Efendi” *Hareket* dergisinde (1970) yayımlandı. Mahalli gazete ve dergilerde yazdı. Hikâyeleri, *Hisar* ve *Dolunay* dergilerinde yayımlandı. Öykü kitapları *Al Karısı* (1971), *Sarı Arabalar* (1974), *Dilek Çınarı* (1975), *Kefensiz Ölümler* (1984), *Sınırdaki Tarla* (1996) ve *Yıkık Minare* (1996), *Baharı Göremeyen Çocuklar* (1996) ve *Derin Kuyu* (2007-ölümünden sonra) adlarıyla yayımlandı.

Dede Korkut'tan Mevlâna'ya, kıssalardan *Kelile ve Dimne*'ye, yöresel söylencelerden anonim hikâyelere kadar sözlü ve yazılı pek çok kaynaktan beslenen, mümin ve mütevekkil Anadolu'yu anlatan Bulut, öyküyü milli bir tür olarak görmüştür. “Şeyhler, hacılı hocalı dünya, Kahramanmaraş olayları, azınlıklar, mezhep ve etnik farklılıklar gibi netameli alanlara da” el atmıştır. (Mert, 2000: 105) Kendi öykü anlayışını “ruhçu gerçekçilik” ile niteleyen Bulut, halkın hayat, gelenek, inanç gibi tarihsel, toplumsal yapısının asıl kurucu öğelerinin içinde büyümüştür. Doğu, Güney ve Güneydoğu'nun insani, kültürel ve tarihsel birikiminin içinde yaşamış, anlattığı dünyaları tanımıştır. Öyküde mesaj vermeyi önemsemiş ve bunun altını çizmiştir. Toplumsal çelişkilerin öykülerini, sahil tasavvuf düşüncesi ve duyarlılığıyla, yer yer Türk filmi kurgusuyla anlatmıştır. Geleneksel inanışların ve körü körüne bağlılıkların insanların hayatına etkilerini, kanlı canlı bildiği öykü kişileriyle anlatmıştır. (Su, 2000: 100-106) Sosyalist gerçekçilik eleştirisi niteliğindeki “Üstün Başarılı Öğretmen” öyküsünde Milli Eğitim camiasındaki sağcılık-solculuk meselesi; kendini devrimci-solcu olarak niteleyen fakat hakkında taciz şikâyetleri bulunan, ruhsatsız Kur'an kursunu ilçeye şikâyet etmiş bir köy öğretmeni/müdürünün haz etmediği köy, köylü ve teftişle imtihanı; “pis köylülerin kahrını” daha fazla çekmek istemeyen ve meslektaşlarının tacizleri altında çalışan bir kadın stajyer öğretmen; içki, rüşvet ve tacizle anılan, şerefine kesilen toklununsa saç kavurma biraz da haşlama yapılması ile iktifa eden ve kendini devrimci olarak konumlandıran, teftiş ettiği öğretmene de bir devrimci olarak “köylünün inançlarına saygılı görünmeyi, inanmasa da ara sıra cuma namazına gitmeyi” tembihleyen bir müfettiş; nabza göre şerbet vermeyi, teftişe gelen sağcıysa yatak odasındaki, solcuysa misafir odasındaki kitapları ortaya çıkardığını söyleyip arkasına da bu yolu salık veren bir diğer köy öğretmeni öykülenir.

⁴ İlkokulu Kilis'te (1951), sonraki öğrenimini parasız yatılı Adana Yapı Enstitüsünde (1957) ve Erzurum Gündüzler Tekniker Okulu İnşaat Bölümünde (1959) okudu. Kahramanmaraş Milli Eğitim Müdürlüğünde büro şefliği yaptı. Kahramanmaraş ve Sivas'ta Bayındırlık Müdürlüğünde inşaat teknikeri olarak çalıştı. Emeklilik sonrası (1986) ticaretle uğraştı.



2.4.Rasim Özdenören (1940 Kahramanmaraş-)⁵

Yazarın, *Hastalar ve Işıklar* (1967), *Çözülme* (1973), *Çok Sesli Bir Ölüm* (1977), *Çarpılmışlar* (1977), *Gül Yetiştiren Adam (Roman/uzun öykü)*, (1979), *Denize Açılan Kapı* (1983), *Kuyu (Uzun öykü)*, (1999), *Hışırta* (2000), *Ansızın Yola Çıkmak* (2000), *Toz* (2002) ve *İmkânsız Öyküler* (2009) isimli öykü kitaplarının yanı sıra denemeleri, eleştiri kitapları ve çevirileri de bulunmaktadır.

Özdenören ve öyküsü; “yerliliği, doğallığı, dil işçiliği ve doğallığı” (Tosun, 1996: 107, 108); “zihnen Batı’ya kalben Doğu’ya dönük olması, dramatik ve trajik olana İslamî düşünce ve sanat dünyası içinde bir ilk olarak çocuğun gözlerinden bakması; mükemmeliyetçi, yekpare ve dokumacı öykücü kişiliği; öyküyü ANLATMAK manasıyla değerlendirmesi” (Su, 2011: 5-10) ile dikkatlere sunulmuştur. Özdenören pek çok şehri ve o şehirlerin insanlarını babasının memurluğu dolayısıyla da tanıma imkânı bulmuştur. Öykülerinde, dini tasavvurun Batılılaşma yolunda hayattan uzaklaştırılmasının yansımalarına, toplumsal ve bireysel değer yitimlerine, bozulmalara, sosyolojik çözülüş ve dönüşümlere; bunlara karşın bireylerin manevi arayışlarına odaklanmıştır. Öykü dünyasında halk anlatılarından ve kıssalardan da beslenmiştir. Angaje edebiyata girmemekle birlikte “Mor Sinekler” adlı öyküsünde birçoklarının ne olduğunu dahi bilmediği “baklavadan yediği için” gerçekleştiği dedikodusu yapılan “ölümü ve yoksulluğu” ironik, trajik ve ders kaynağı öğeler olarak ele almıştır. Çocuk bakış açısına yer verdiği öykülerinde mizahi üslup da söz konusudur. Bazen çekişen bazen dayanışma içine giren kadın öykü kişileri, çoğu kez çaresiz bir görüntü sergilerler. Özdenören, yer yer toplumcu gerçekçiliği hatırlatan İslami söylemli öykülerinde, olumsuzlukların kaynağı olarak bir yerlere dikkati çekmemiş; dil ve yazım teknikleri itibarıyla de yeniliklere açık olmuştur.

2.5.Cahit Zarifoğlu (1940 Ankara-1987 İstanbul)⁶

Lisede okurken *Maraş* gazetesinde şiir ve öyküleri yayımlandı. Yazıları *Açı, Diriliş, Edebiyat, Maveria, Yeni Devir, Milli Gazete, Zaman, Papirüs, Türk Dili, Yeni Dergi, Kadın ve Aile, İslam* gibi dergi ve gazetelerde yayımlandı. Şiir, roman, çocuk romanı/hikâyesi, günlük, deneme, tiyatro, eleştiri, mektup, oyun ve inceleme eserlerinin yanı sıra yayımlanmış *İns* (1974) ve *Şeyhana*’yı kapsayan öyküleri, *Hikâyeler* (1996) başlığıyla topluca yayımlanmıştır.

Zarifoğlu da öyküleri şiirinin gölgesinde okunan yazarlardan olmuştur. Haksal, Zarifoğlu’nun düzyazı içinde şiiri aradığını; olgunlaşmamış şiirinin hammaddesinin orada yattığını; öyküsünün de imge yüklü şiiri gibi güç anlaşılır olduğunu kaydeder. (Haksal, 2015:

⁵ İlk ve orta öğrenimini Kahramanmaraş, Malatya ve Tunceli’de tamamladı. İstanbul Üniversitesinin Gazetecilik Enstitüsü (1964) ve Hukuk Fakültesinden (1967) mezun oldu. Devlet Planlama Teşkilatı Uzmanı (1967 ve 1980), Kültür Bakanlığı Müşavirliği (1975) ve Müfettişliği, Yayın ve Temsil Dairesi Başkanlığı (1981), Genel Sekreter Yardımcılığı (1984-1988), Genel Sekreterlik (1988) ve Müşavirlik görevlerinde bulundu. İlk öyküsü *Maraş Gençlik* derginde yayımlandı. *Varlık* dergisinde “Akarsu” adlı öyküsü (1957) yayımlandı. *Diriliş, Edebiyat, İslam, Yedi İklim, Kaşkar* ve *Maveria* dergilerinde; *Yeni Devir, Milli Gazete* ve *Yeni Şafak* gazetelerinde yazdı. Özdenören, 2014 yılı Kasımından beri *Hece* ve *Heceöykü* dergilerinin genel yayın yönetmenliğini yürütmektedir.

⁶ Aslen Kahramanmaraşlı olan Zarifoğlu, ilk ve orta öğrenimini Siverek, Kızılcahamam, Ankara ve Kahramanmaraş’ta tamamladı. 1961’de girdiği İstanbul Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünden 1971’de mezun oldu. Öğretmenlik, çevirmenlik radyo denetçiliği, dergicilik, gazetecilik, muhasebe yardımcılığı, memurluk ve mütercim sekreterlik yaptı.



9, 10) İslami duyarlıkla yazacakların takip edeceği öykücülerden olan Zarifoğlu'nun "Sizi Görmeliydim" başlıklı öyküsü, yazma sıkıntısı içindeki anlatıcının bir iç sorgulaması, "emek sarf edilerek sahip olunabilen yalnızlık" ve "yalnızlığın sıhhatli bir çalışması olarak görülmesi gereken" "aşk" konusundaki düşüncelerini barındırır. Öyküde "sanat zevkiyle elde edilen hatıralar", "kendisinden söz etmek için izni gereken "aşk", "tahkiyede kendimizi atlatmakla zincirlemek", "yalnızlıktan yontulan bütün büyük anlar", "anneden öğrenilip temelleri çocukluktan atılan yalnızlık", "hayâ duygusuyla örtülü bir toplum", "değişik durup geçmişin teriyle savaşıyor bizler" türünden orijinal buluşlara, dini söylencelere dönük göndermelere, Batılı müzik bilgisine ve aforizmal ifadelerle yer verilmiştir. "Aşkın hakları vardır" diyen öykücü, Freud'u da göz ardı etmeden İslami gelenek ve müslüman toplum bağlamında, bekâret konusuna yer verecek ve aşk duygusunu cinselliğe bağlayacak derecede farklıdır. Kişilerin/insanların bir bir arttığı/dünya sahnesine çıktığı "İns" öyküsünde anlatıcı, bir destan icracısının kanatlı üslubunu kuşanır. İns, Âdem'dir; âdemoğludur. Toprakta haber soran İns ve eşi, "kendilerini devam ettirecek" oğullarının peşindedirler; "ölümlerini yanlarına alıp" günümüze dayanacak yolculuklarına çıkarlar. Yoldaşları keçi için otların azaldığı son demler, "yeryüzünün bittiğinin" alametidir. Keçi boğazlanacakken "rüzgârın başı" çıkar. Güneş gibi geçen ve canlı ağaçlardan inşa ettiği darağaçlarını kendisiyle taşıyan İnsin ve eşinin yaşlanmaları, "iyice ölmeleri" demektir. Yolcuğunda İns İbrahimce arayışlar gerçekleştirir. Ovalarda rahimler açılır. Başını ve göğsünü inik tutan, insanı ve tabiatın değişimini, havayı ve göğün ateşlerini anlamaya çalışan, "düşüncenin başını kaldıran" İnsin yüzünde "azabın kalabalığı" görünür. İnsin eşi, "kimsenin taşımadığı, bilmediği bir ağrı ve utanç ve gururuyla" bir "iç ateşiyle" yüklüdür. Yol, sürer. Destan masala dönüşür: geyik, tilki aç kurtlar. İns, "çullarını, kadını, çocuğunu" toplar. Yerden ateşler akar, ateşin ve yerin içinde uyuyan can uyanır. Yer soluk alır, içini atar. ACZ'e düşen İns, bilmeden avuçlarını ve alnını toprağa bastırır. İns, kelime olmaksızın düşünmeyi tecrübe eder. "Kelime" bahsi ilkinde nevm'e gönderme iken; ikincisinde "yüreğiyle, dimdik ve tam bir bilinçle" söyleyeceği Allah'ı kast eder. Yüzüne anlaşılabilir ve çok bakılmaz bir aydınlık gelen İns, yeryüzüne ve insanlara "değiştireceklerini/tahribi" müjdeler.

2.6. Mustafa Kutlu (1947 Erzincan-)⁷

İlk öyküsü "O" *Hareket* dergisinde (1968) yayımlandı. Deneme, inceleme, çocuk kitabı türündeki eserlerinin yanı sıra 1999'dan beri her yıl bir öykü kitabı yayımlamaktadır. Kutlu'nun öykü kitapları şunlardır: *Oradaki Adam* (1970), *Gönül İşi* (1974), *Yokuşa Akan Sular* (1979), *Yoksulluk İçimizde* [(1981)-Yazarın "O kitaptan sonra Mustafa Kutlu Hikâyesi belirlemiştir" dediği eseri (Tane, 1993: 120)], *Ya Tahammül Ya Sefer* (1983), *Bu Böyledir* (1987), *Sır* (1990), *Arkakapak Yazıları* (1995), *Hüzün ve Tesadüf* (1999), *Uzun Hikâye* (2000), *Beyhude Ömrüm* (2001), *Mavi Kuş* (2002), *Tufandan Önce* (2003), *Rüzgârlı Pazar* (2004), *Chef* (2005), *Menekşeli Mektup* (2006), *Kapıları Açmak* (2007), *Huzursuz Bacak* (2008), *Tahir Sami Bey'in Özel Hayatı* (2009), *Zafer yahut Hiç* (2010), *Hayat Güzeldir*

⁷ Ortaöğrenimini Erzincan'da (1963), yükseköğrenimini Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde (1968) tamamladı. Tunceli ve İstanbul'da edebiyat öğretmenliği yaptı. 1974'ten beri Dergâh Yayınlarında çalışmalarını sürdürmektedir. *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisinin* yayımını yönetti. Ansiklopedi için madde yazarlığı yaptı. Yazıları *Fikir ve Sanatta Hareket*, *Adımlar*, *Hisar*, *Türk Edebiyatı*, *Düşünce*, *Yönelişler*, *Dergâh* ve *Hece* dergilerinde yayımlandı. *Zaman* ve *Yeni Şafak* gazetelerinde şehir ve spor yazıları yazdı. TRT'de ve bir özel TV kanalında programcılık yaptı.



(2011), *Anadolu Yakası* (2012), *Sıradışı Bir Ödül Töreni* (2013), *Nur* (2014), *Tirende Bir Keman* (2015).

Özgün ve farklı öykü anlayışıyla Doğu'ya özgü bir roman türü kurmak çabasındaki Kutlu, “uzun öykü” ve “çerçeve-küçük iç öyküler” biçiminde nitelenen metinlerinde sözlü gelenekten, divan ve tasavvuf edebiyatından, dünya edebiyatından, modern yazım tekniklerinden ve öğretmenlik hayatının kazandırdıklarından yararlanır. Aşına olduğu köy ve kasaba hayatını, sigaralı kahvehaneleri, tren istasyonlarını, kitap evlerini, yayın evlerini, televizyon binalarını rahat bir üslupla öyküler. Öyküleri de o rahatlıkla okunur. Germez, “ölçülü biçimli hikâye yazmıyorum” (Tane, 1993: 125) dese de gereksizi ayıklar, kurgusunu muhkem kılar. Öykülerinin giriş cümleleriyle okuru yakalar ve bir daha bırakmaz. Temiz dili, yerel ve yer yer argo söyleyişleri, tarihi ve edebi birikimi açısından da son derece zengin öykülerinde, anlatıcıların merhameti okura geçer. Öfke, kin, intikam gibi duygular öykülerinde yok gibidir. Öyle ki yayımlanan son öykü kitabı *Tirende Bir Keman*'da anlatıcı, vaktiyle sofrasında kedisine çokça rakı içirmiş birisini bile rahmetle yâd eder. Pek çok öyküsünde bulabileceğiniz mizahı, çok yerinde ve çok incedir. Tebessüm ettirir. İsim seçimleri geleneğe dönüktür. Toplumsal yaşantıda ve düşünce dünyasındaki değişimlere ayna tutarken birilerini ötekileştirmemeye özen gösterir. Bir başarı öyküsü niteliğindeki *Anadolu Yakası*'nda anlatıcının “anlamaya” dönük tavrı dikkat çeker. “Kara Kumudur Kalan” adlı öyküsünde idealleri ile hayata mağlup olmuş anlatı kişisinin geçmişi ile şimdiki hâlini aynı cümleler içinde aktarması, başarısının sırlarına ışık tutar niteliktedir. Bir zamanların dergicisi, şimdinin yayımcısı Murat Bey, düşünce kitapları yerine ekonomik zaruretlerden ötürü çağa uyup yemek kitapları basmayı düşünmektedir. Dahası bu durumu milli bir mesele gibi gösterme gayretindedir. Anlatıcının anlayışı ve merhameti bu öyküde de dikkat çeker.

2.7.İsmail Kılloğlu (1947 Kahramanmaraş-)⁸

Hikâye kitapları *Ateş Yalımı Üzerinde Bir Toplantı* (1974), *Hayata Uyanış* (1984, 1991, 1998), *Gül ve Ateş* (1993) ile *Aşkın İzi* (1999)'dir. Yayımlanan ilk öyküsü “Kuyu” *Gonca*, daha sonra *Çıkış* (1968) dergilerinde yayımlandı. Yazar, düşünce yönünden farklılaşmalarını sağlayan dergilerin başında *Diriliş*'in geldiğini; *Büyük Doğu* ve *Hareket* dergilerinin, yazarın ilk öykü kitabının yayımını kararlaştırıp gerçekleştiren Nuri Pakdil'in *Edebiyat* dergisinin ve yayımında yazarın da katkılarının bulunduğu *Mavera'nın* diğer “okuma kalemlerinden” olduğunu belirtir. (Akbaba, 2001) Kılloğlu, “yerlilik” düşüncesinin “evrensellik” düşüncesinin karşıtı olarak algılanması tuzağının bir mantık yanlışı olduğunu belirtir. (Kılloğlu, 2000: 444, 445)

Öykülerinin dikkat çeken yönleri düşünceye ve çağrışımlara dayalı olması; yoğun, farklı ve zengin metinler olmalarıdır. “Su ve Cennet”te muhtemelen şehirden annesiyle birlikte taşraya gelen bir çocuğun gözünden mutluluk saçan renkli parlak tasvirlerle enikli kapıdan girilen ve bahçesinde akan suyu bulunan bir havuz tasvir edilir. Havuzu küvetle

⁸ Kahraman Maraş İmam Hatip Lisesinden (1968), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden (1975) mezun oldu. Çalışma Bakanlığında iş müfettişliği, Bolu'da vaizlik, Çalışma Bakanlığında müfettişlik, Sakarya Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisinde asistanlık, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğretim üyeliği yaptı. Lise öğrencisiyken arkadaşı şair Osman Sarı'yla birlikte *Gonca* dergisini çıkardı. Yazıları *Hareket*, *Çıkış*, *Diriliş*, *Edebiyat*, *Gelişme*, *Kelam*, *Mavera*, *İlim ve Sanat*, *Yönelişler*, *İslâm*, *Kadın ve Aile*, *Türk Edebiyatı*, *Altınoluk* dergilerinde; *Memleket Gazetesi*, *Yeni Devir*, *Yeni Şafak*, *Sağduyu*, *Milli Gazete* ve *Zaman* gazetelerinde yayımlandı. İslami ansiklopedilerde madde yazarlığı ve redaktörlük yaptı.



karşılaştıran ev sahibi amcasına bu suyun kaynağını soran anlatıcı, “Cennetten,” cevabını iç serinliğiyle benimser. “Yalnız Geceler Güzeldi” öyküsünde başında yün takkesiyle öykü kişisi, öğle güneşinin altında bahçesini sulama mücadelesi verirken yaprakları buruşmuş patlıcanlar, belleğinde “ölüm döşeğindeki bir çocuğun durumunu” ayaklandırır. “Arayış”ta Ufacık Karınca künyeli Ebu Zerr, benzetmeye dayalı imgelerle öykülenir. Ruhtaki arayış, “Âdem’den beri gerçeği yitiren her insanoğlunun gerçeği bulmak için çırpınan ruhunun baş meselesi” olarak gösterilir. İncanın peşine düşen, yurdunu terk edip “kutlu eve” varan, bir başına günlerce teslimiyeti yaşayan, “evrenin ve insanın ebedi efendisini” bulan, bayılıncaya kadar defalarca dayak yemek pahasına incancını açıklayan Ebu Zerr’in ruhu, “sürekli tan vakitlerini yaşayan bir kuş gibi” yenilenir; canlılık dolar. Ebu Zerr, yağmacılıkla ünlenmiş kabilesine döner, dönüşüme vesile olur.

2.8.Durali Yılmaz (1948 Denizli/Acıpayam/Köke köyü-)⁹

Bilimsel yayınlarının, romanlarının, inceleme yazılarının; senaryo, uyarılama, çeviri ve denemelerinin yanı sıra dört öykü kitabı bulunmaktadır. İlk edebi ürünleri *Burdur’un Sesi* adlı mahalli gazetede yayımlandı. İlk öyküsü *Milli Gençlik* dergisinde (1968) çıktı. Öykü kitapları *Söylenmeyen* (1975), *Gel İçimde Ağla* (1981), *Ölmeden Ölenler* (1989), *Çilekeş Müslümanlar* (1989), *Akrebin Dansı* (1989) ve *Dansedebilmek* (1997- bütün öyküleri)’tir.

“Sevgiyi Öğrenen Adam”da oğlunun beyninde ölümcül bir hastalık ihtimali beliren, dünyası daralmış bir babanın iç muhasebesi öykülenir. Öyküde hayat dolu tıp öğrencilerinin dillerinden dökülen ölüm konulu türkülere, hastane ve doktor hâllerine, hademelerin tahakkümüne, maddi imkânsızlıklara, ölüm endişesine ve bir mutlu sona yer verilir. “Söylenmeyen” adlı öyküde kendini darağacında düşleyen ve ümidini yitirmenin eşiğindeki anlatıcı, babasının toprakla mücadelesini ve annesini hatırlar. İnsanlardan kaçmak ister. Çocukluğunun dağlarını, tabiatını düşler. Ölümünden sonra bedeninin toprağa akacağını düşünür. Devrik cümlelere, şiirsel ifadelerle yer verilen öyküde anlatıcı, ruhunda yeni bir diriliş duyar. Doğuşunu yenileyen unsur da topraktır. Anlatıcı, “Firavun, Nemrut gebe kadınların karınlarını yaradursunlar: Nil Musa’yı taşıyor, mağara İbrahim’i saklıyor.” derken, düşüncelerinin kendisinden sonra ölümsüz olacağını söyler. Onun “ölmemesine geliyorum” sözünde şehadet arzusu da sezilir. “Gel İçimde Ağla” öyküsünde anlatıcı, muhatabına “Biliyorum duygularını anlatamıyorsun.” der; medeniyetleri “ağlatan, güldüren; öldüren ve yaşatan” biçiminde sınıflandırır. İçinde iman ve sevgi fırtınaları esmektedir. Harabat ehli niteliğindeki öykü kişisi, durmadan “kendi iç dünyalarının sesini” dinlerken; anlatıcı, kalbiyle ağladığını; ihtiyar dünyanın insanları darağaçlarına götürdüğünü haber verir. Medine’nin evlerine sevgi ve rahmet yağarken, kendilerini Allaha ve insanlığa adanmış peygamberler gelip gitmekte; Hira Dağı’nda bir divan toplanmaktadır. “Gelinlik” öyküsünde de roman türünü, Fransız edebiyatını ve felsefeyi bilen, koyu Katolik Linda ile türkü bilen Leyla arasındaki Hasan’ın tercihi anlatılır. Geleneğin kafası karışık temsilcisi Hasan’ın aklı Batı’da olsa da gözü ve akıbeti Doğu’dadır.

⁹ İlköğrenimini köyünde, orta öğrenimini Burdur İmam Hatip Lisesinde, lise fark derslerini verdikten sonra yükseköğrenimini Yüksek İslam Enstitüsü ve İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamladı. İstanbul, Muğla, Yakın Doğu, İstanbul Kültür Üniversitelerinde ve Harp Akademisinde öğretim üyeliği yaptı; idari görevlerde bulundu. Gazetelerde sanat sayfası hazırladı. Köşe yazarlığı yaptı. Diyanet İşleri Başkanlığında arşivcilik yaptı. Yazılarını *Diriliş*, *Tohum*, *Hisar*, *Büyük Doğu*, *Yeni Sanat*, *Türk Edebiyatı* ve *Hareket* gibi dergilerde; *Tercüman*, *Türkiye* ve *Yeni Devir* gazetelerinde yayımladı.



2.9. Ali Haydar Haksal (1951 Bingöl/Yaylıdere/Hasköy-)¹⁰

İlk öyküsü “Tıkırtı” 1975’te yayımlanan Haksal’ın roman, anlatı, monografi, inceleme ve deneme kitaplarının yanı sıra yayımlanmış öykü kitapları şunlardır: *Evdeki Yabancı* (1986), *Sesim Bana Yetmiyor* (1987), *Sarıldığım Soğuk Bir Ceset* (1988), *Sokağın Adı Issız* (1989), *Ay Işığında Vav’ın Odası* (1991), *Zamanların Öyküsü* (1984), *Yalnızlık Sarkacı* (1996), *Kuşkonmazda Konuşan Adam* (1998), *İçim Su Berraklığında* (2000), *Kapıda Bir Çift Ayakkabı* (2002), *Renklerin Dansı* (2004), *Rüya İçinde Rüya* (2011), *Ruh Denizi* (2012).

Yazarın ilk öykü kitabı *Evdeki Yabancı*’nın aynı adlı öyküsünde kent hayatında ancak kendi iç seslerine kulak veren bir çift öykülenir. İletişimsizlik bu kişilerin ortak paydalarıdır. İşyerinden evine isteksiz dönen erkek, akşam ezanı ile camiye koşuşan çoğu ihtiyaçlardan oluşan kalabalığa katılmak ister; fakat harekete geçmez. Uyum sağlayamadığı kenti, birbirine benzeyen ve bağlanan sokaklarından ötürü bir örümcek ağına benzetir. Öykü kişisi kendi evine bile ancak zili çalıp kapı açılınca girecek kadar duyarlık sahibidir. Zihin okumaların, okurlara hitabın, iç monologların, yazar-anlatıcı yorumlarının yer aldığı “Kuşkonmazda Konuşan Adam” öyküsünde yazarın Ahmet Mithat Efendi tarzı, modern ötesi anlatı tekniği arayışları; “saçıntı” gibi Öztürkçe arayışları ve “devinim” sözcüğünün tekrarlı kullanımı dikkat çeker. Haksal, kendi öykücülüğü üzerine yapılan bir söyleşide öykü serüvenini üç döneme ayırır. Birinci aşamada ironik öyküler, ikinci dönemde ironik öykülerden ara boşlukta yazdıkları, üçüncüde “Ölen Babamdı” öyküsüyle başlayan insanın trajik yönlerine, iç dünyasına, bilinçaltına odaklanan öyküleriyle asıl öykü çizgisini yakaladığını belirtir. (Süleyman Bayraktar’ın söyleşisini akt. Lelesiz, 2001: 326)

2.10. Hüseyin Su (1952 Kırşehir/Çiçekdağı/Hacıduraklı köyü-)¹¹

Yeni Gelenekçi olarak nitelenen yazarın öyküleri “*Tüneller* (1983), *Ana Üşümesi* (1999), *Gülşefdeli Yemeni* (1999) ve *Aşkın Hâlleri* (1999)” adlarıyla yayımlanmıştır. Yazarın deneme ve incelemelerinin bir kısmı, *Bir Yağmur Türküsü*; araştırma, söyleşi ve öykü incelemelerinin bir kısmı da *Öykümüzün Hikâyesi*, *Yazı ve Yazgı*, *Kalemin Yükü* ve *Keklik Vurmak* adlarıyla yayımlanmıştır.

Edebiyat, *Mavera*, *Kayıtlar* ve kurucusu olduğu *Hece*, *Heceöykü* dergilerinde öyküleri, denemeleri (Hece imzasıyla), eleştiri yazıları yayımlandı. Edebiyat ve düşünce çizgisinin oluşumunda *Büyük Doğu*, *Diriliş* ve *Edebiyat* dergilerinin önemli etkisi oldu. İlk edebi değinisi, 1979’da *Yeni Devir* gazetesinin kültür sanat sayfasında yayımlandı. Yazarın ilk

¹⁰ İlk öğrenimini Hasköy’de tamamladı. Elazığ İmam Hatip Lisesinden (1975), Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden (1979) mezun oldu. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Düşüncesi Ana Bilim Dalında *Kur’an-ı Kerim’de Güzel Kavramı* adlı teziyle Yüksek Lisans derecesi aldı. Ticaret ve siyasetle de uğraştı. 1987’den beri kurucuları arasında yer aldığı *Yedi İklim* dergisinin yazı işleri müdürlüğünü sürdürmektedir. Öykü, eleştiri, deneme, inceleme, gezi ve araştırma türündeki yazıları *Mavera*, *Yönelişler*, *İslam*, *Kayıtlar*, *Yedi İklim*, *Yansıma*, *Kaçak Yayın*, *Anadolu Gençlik*, *Yeni Dünya*, *EDEP*, *Türk Dili*, *Genç*, *Okur*, *Yeni Devir*, *Milli Gazete* gibi dergi ve gazetelerde yayımlandı.

¹¹ Asıl adı İbrahim Çelik. İlk öğrenimini Çiçekdağı’nda, orta öğrenimini Kırıkkale’de tamamladı. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yeni Türk Edebiyatı Bölümünü (1980) bitirdi. 2000 yılına kadar Kütahya/Tavşanlı, Sakarya/Hendek ve Ankara’da edebiyat öğretmenliği; Talim Terbiye Kurulunda ders kitaplarının incelenmesi, *MEB Örneklerle Büyük Türkçe Sözlük’ün* incelenmesi; Milli Kütüphane şube müdürlüğü ve İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi müdür yardımcılığı görevlerinde bulundu.



iki öyküsü “Tüneller” ve “Ateş” 1981 yılında *Edebiyat* dergisinde yayımlandı. Yazı hayatına 1980’den önce başlamış olmakla birlikte asıl edebi ürünlerini 1980 sonrasında verdi. Sözlü halk hikâyeleri ve destan geleneğinden beslendi. İnsana ve psikolojik atmosfere odaklandığı öykülerinde modern yazın tekniklerini kullandı.

Hüseyin Su, edebiyata ideolojik olarak değil edebi açıdan yaklaşılmasını önerir. Dil, gelenek/İslam, kadın ve çocuk konularındaki duyarlılığı ile dikkat çeken yazarın öykücülüğü iki dönemde ele alınabilir. Birinci dönemde kaleme aldığı *Tüneller* ve *Ana Üşümesi* adlı öykü kitaplarında *Edebiyat* dergisinin etkisi görülür. Özgün yazar kimliğini *Gülşefdeli Yemeni* ve *Aşkın Hâlleri* adlı öykü kitaplarında göstermiştir. Hemen her yaş ve cinsiyetten kişilere yer verdiği öykülerinde merkezi kadın öykü kişilerine verilen önem dikkat çekmektedir. Yol ve kasaba öykücülüğü ile de öne çıkan yazar, nihayetinde durulan genç kızları ve bunalımlı erkekleri; öz saygılarını yitirmektense eşleriyle hayatlarını ayırabilen kadınları, çocukluklarının mutlu zamanlarını düşleyenleri, kızlarına model olmak isteyen anneleri; hayatı sorgulayan, düşünen, arayış içindeki kişileri öykülemiştir. Öykülerinde farklı kuşaklara ve kişilik yapılarına yer veren Su, farklı bakış açılarıyla ele aldığı kahramanlarının acılarıyla ve çatışmalarıyla, okur-kahraman özdeşleşmelerini ve kişilerinin hafızada kalıcılığını da sağlayabilmiştir. Yazarın bir kısmı yayımlanmış “Zikir Pınarında Kalbimizi Yuduk” adlı öyküsünde modern dünyada bağlanma, şeyh-mürit ilişkileri ve gelenek konuları işlenmiştir.

2.11.Ramazan Dikmen (1956 Balıkesir/Dursunbey/Karayağmaz köyü-1997)¹²

Öykü, deneme, günlük, eleştiri ve çevirileri de bulunan yazarın ilk öyküsü *Akşam* gazetesinde (1974) yayımlandı. Kırk bir yaşında hayata veda eden yazarın daha önce *Kıyıya Vuranlar* (1996) ve *Afife Abla'nın İncileri*'nde (1997) yer alan öyküleri *Muhayyer* (2006) adıyla tek kitap hâlinde yayımlandı.

Kurgusu sağlam, dili ve üslubu işlenmiş öykülerin yazarı Dikmen, 1980 öncesi öykülerinde mesajdan ziyade İslami motiflere yer verir. “Yakın”da anlatıcı, banliyö tren istasyonundan geçerken arkadaşları ile yaptıkları edebi ve felsefi sohbetleri, evde kendisini bir zamanlar bekleyen eşiyile aralarında tek söz geçmeden karşılıklı oturmalarını ve kendisini en çok onun duyduğunu hatırlar. Diyaloglara yer verilmeyen, atmosfer öykü tarzındaki metinde şair ruhlu anlatıcı, lokomotifin keskin ışıklarının ezan seslerine karıştığını fark eder. Kendini en yalnız hissettiği bir anda “Bana ey şah damarımdan yakın olan!” dediğini hatırlar. İhtilal arifesinde, Eylül 1980 tarihli “Yavuz” başlıklı öyküde ise anlatıcı, dernek faaliyetlerinden ve kitap okuma etkinliklerinden söz eder. Faaliyetlerinin şiddet içerikli olmamasına rağmen saldırıya uğramalarından ve halkın kendilerinden endişe duymasından yakınır.

¹² İlköğrenimini Balıkesir’de orta öğrenimini İstanbul’da tamamladı. İlköğreniminden sonra hafızlık eğitimi de gördü. İstanbul İmam Hatip Lisesinden (1974) ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat-Maliye Bölümünden (1981) mezun oldu. Maliye Bakanlığında müfettiş yardımcılığı (1983), vergi kontrolörlüğü; Devlet Planlama Teşkilatında Fransızca eleştirmenliği (1988) yaptı. Eğitim ve araştırma görevleriyle Brüksel’de (1989-1990) bulundu. Hasan Aycın, Ahmet Şirin, Ömer Lekesiz ve Ömer Ziya Cömert ile birlikte *Kayıtlar* dergisini (1990-1995) çıkardı. *Aylık Dergi*, *Mavera*, *Yönelişler*, *Kayıtlar* dergilerinde ve *Selam* gazetesinde yazıları yayımlandı.



SONUÇ

Sanat ve eleştiri dünyasında “metafizik, mistik, gelenekçi, tasavvuf, Doğulu, yerli, maneviyatçı, mukaddesatçı, ruhçu/spritüel” türünden sıfatlarla da ifade edilen İslami duyarlık 1950-1980 arası dönemde kaleme alınmış öykülerde görülen milliyetçi, toplumcu gerçekçi, salt sanat kaygısı güden estet duyarlıklar gibi okuyucu kitlesi bulabilmiş bir edebi eğilimdir.

1950-1980 arası dönemde İslami duyarlıkla tahkiyeli eserler kaleme alanlardan metinde edebi yönü de gözetilenler, öykülerinin estetik değerler taşımaya özen göstermişlerdir. İslami değerler-insani değerler ayrımını ortadan kaldırmaya çalışmışlardır. Bu isimler kadının mahrem dünyasına kapı aralayan romandan ziyade öykü türünde yoğunlaşmışlardır. Eserlerinde konu olarak daha çok ölüm, aile, taşra hayatı, arayış ve acziyete yer vermişlerdir.

William Faulkner, Dostoyevski, Jean Paul Sartre, Mihail Şolohov, Henri Bergson, Anton Çehov, Guy de Maupassant, Virginia Woolf, Franz Kafka, Albert Camus, Goethe ve Kierkegaard ve gibi isimlerden etkilenmiş olan bu öykücüler eserlerinde modern yazım kuramlarını ve teknik yeniliklere yer vermiş; dil-düşünce, dil-kültür ve dil-dil ötesi ilişkilerini gözetmişlerdir. Dış gerçekliğin yanı sıra insanın özellikle iç dünyasına yönelmişlerdir. Çocuk ve kadın bakış açılarına ayrı bir önem vermiş, dili ve üslubu önemsemişlerdir. İmgelerle, simgelerle, kısa ve etkileyici ifadelerle şiirselliğe ulaşmayı hedeflemişlerdir.

Öykü kişilerine seçtikleri Ahmet, Hidayet, Fatma Hanım, Mustafa, Mehmet, Hasan, Musa, Yakup gibi isimler bu öykücülerin İslami duyarlıklarını da yansıtmaktadır. Bu öykücülerin referanslarının önemli bir kısmı Kur'an ayetlerine, hadislere, İslam tarihine, kıssalara ve menkıbelere dönüktür. İslami düşüncelerini metne yedirmeye çalışmışlardır. Tarihi göndermelere ve çağrışımlara, harf ve isim simgeciliğine; gül, su, ateş türünden motiflere; Hz. Ali ve Ebu Zerr gibi isimlere yer vermişlerdir.

Mekân olarak genellikle taşra sayılabilecek, çocukluk ve ilk gençliğin yaşandığı kasaba ve köylere, tren istasyonlarına veya şehirlerdeki otel odalarına, kitapevlerine; varılacak bir yeri hatırlatan yollara veya ölüm hakikatini düşündüren hastanelere yer vermişlerdir.

1980'den günümüze edebiyatla ilişkileri açısından İslami hassasiyetlere yer verenlerin bir kısmı da popüler edebiyatın “Hidayet Edebiyatı” dalı içinde değerlendirilebilecek yazarlardır. Bunlar özellikle roman türünü, müslüman toplumu İslam'a davet etmek için birer vasıta olarak kullanmışlardır. Edebiyatın gücünü, çağdaş yazım tekniklerinin inceliklerini meslek edinmiş diğer bir grup yazar ise hem “popüler-yarım okur kitlesini” hem “hidayete namzet okurları” hem de “nitelikli okur kitlesini” hedef seçmişlerdir.

1950-1980 arası dönemde İslami duyarlıkla yazmış olan öykücülerden Necip Fazıl Kısakürek'in öyküleri öğreticiliği, değerler sorunu, şairane duyular, çarpıcı durumlar ve uyandırmaya çalıştığı ürperti hissi ile dikkat çekmektedir.

Sezai Karakoç, öykülerinde mazi fikri üzerinde yoğunlaşmıştır. O da öykülerinde “cinsi ne olursa olsun servilemiş ağaçlar”, “kadını isteyen ev” türünden çarpıcı imgelere yer vermiştir. Kasaba edebiyatı bağlamında önem taşıyan öykülerinde kent insanının ancak suyu bulandırdığı vurgulanmaktadır. Öykülerinde anlatıcı, genellikle yazar kimliktir.

Şevket Bulut, öykülerinde geleneksel tahkiyeli anlatımdan beslenmiş; eğitim sorunları, dünyada yaşanan katliamlar, ilericilik dayatmaları, Doğu, Güney Doğu insanı gibi pek çok konuyu cesurca ele almıştır.



Rasim Özdenören, halk anlatılarından ve kıssalardan da beslendiği öykülerinde dini tasavvurun Batılılaşma yolunda hayattan uzaklaştırılmasının yansımalarına, toplumsal ve bireysel değer yitimlerine, bozulmalara, sosyolojik çözülüş ve dönüşümlere; bunlara karşın bireylerin manevi arayışlarına yer vermiştir.

Cahit Zarifoğlu, İslami duyarlıkla yazacakların takip edeceği öykücülerden olmuştur. Onun öykülerinde; iç sorgulamalar, yalnızlık, yalnızlığın çalışması olarak aşk, sanat zevkiyle elde edilen hatıralar dikkat çeken unsurlardır. Öykülerinde hayâ duygusuyla örtülü bir toplum, değişik durup geçmişin teriyle savaşıyor bizler türünden orijinal buluşlara, dini söylencelere dönük göndermelere, Batılı müzik bilgisine ve aforizmal ifadelere yer verilmiştir.

Mustafa Kutlu, özgün öykülerinde sözlü gelenekten, divan ve tasavvuf edebiyatından, dünya edebiyatından, modern yazım tekniklerinden yararlanır. Giriş cümleleriyle okuru yakalar ve peşinden sürükler. Temiz dili, yerel ve yer yer argo söyleyişleri, tarihi ve edebi birikimi açısından da zengin öykülerinde, anlatıcıların merhameti okura geçer. Kötü duygulara onun öykülerinde yer yok gibidir.

İsmail Kılıoğlu'nun öyküleri düşünceye ve çağrışımlara dayalıdır. Yoğun, farklı ve zengin metinlerdir. Öykülerinde benzetmeye dayalı imgelere, hikâyeleri gözden kaçan insanlara yer verir.

Durali Yılmaz, devrik cümleli, şiirsel ifadeli öykülerinde iç muhasebe, insani hâller, ölüm korkusu, kaçış duygusu, ölümsüzlük / şehadet arzusu, Doğu-Batı sorunsalı gibi konulara yer verir.

Ali Haydar Haksal'da Öztürkçeye de yer verdiği öykülerinde iç seslere kulak veren öykücülerdendir. Yalnızlık, kente uyumsuzluk, Öykülerinde zihin okumaların, okurlara hitaba, iç monologlara ve yorumlara da yer verir.

Hüseyin Su da Batı edebiyatından önce sözlü halk hikâyeleri ve destan geleneğinden beslenmiş bir öykücüdür. Edebiyata ideolojik olarak değil edebi açıdan yaklaşılmasını öneren yazar, dil, gelenek / İslam, kadın ve çocuk konularındaki duyarlılığı ile dikkat çeker.

Ramazan Dikmen iççilik ürünü, dili ve üslubu dikkat çeken öykülerinde e mesajdan ziyade İslami motiflere yer verir. O da diyaloglardan ziyade iç seslere yaslanan öykücülerdendir. Onun öykülerinde de göndermeler İslami kaynaklardır.

KAYNAKÇA

AKBABA, Şerif, (2001). “İsmail Kılıoğlu ile Ateş Yalım Üstünde Bir Toplantı Üzerine”, *Ay Vakti*, S.5, İstanbul.

ÇETİN, Nurullah, (2010). “İslamcı Entelektüeller ve Muhafazakâr Cemaatçiler”, *Millî Doğruluk Yeniden*, Ankara: Öncü Kitap.

HAKSAL, Ali Haydar, (2015). “Cahit Zarifoğlu ve Öyküsünün Kaynakları ve Tarzı”, (Cahit Zarifoğlu-*Hikâyeler* içinde), İstanbul: Beyan Yayınları.

İSLAM, Ayşenur Külahlıoğlu, (1997).*Hikâyemiz İnsanımız Kültürümüz 1-2*, Ankara: Akçağ Yayınları.

KILLIOĞLU, İsmail, (2010).*Hece Yerlilik Özel Sayısı*, S. 162, 163, 164, Ankara: Hece Yayınları.



- LEKESİZ, Ömer, (1997, 2001, 2001). *Yeni Türk Edebiyatında Öykü 1, 4, 5*, İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- LEKESİZ, Ömer; (2000). *Öykü İzleri*, Ankara: Hece Yayınları.
- LEKESİZ, Ömer; (2004-2006). Su, Hüseyin, “Öykücüler ve Öykü Kitapları Sözlüğü”, *Heceöykü*, S. 1-20, Ankara: Hece Yayınları.
- MERT, Necati, (2000). “Modern Öykünün Serüveni: 1940’tan Günümüze”, *Hece Türk Öykücülüğü Özel Sayısı*, S. 46, 47, Ankara: Hece Yayınları.
- SU, Hüseyin, (Hece imzasıyla) (2011). “Yedi Güzel Adamdan Biri Rasim Özdenören”, *Hece Rasim Özdenören Özel Sayısı*, S. 169, Ankara: Hece Yayınları.
- SU, Hüseyin, (2000). “Tek ü Tenha Bir Çiğdem’in Öyküleri”, *Öykümüzün Hikâyesi*, Ankara: Hece Yayınları.
- SU, Hüseyin, 20.02.2015 tarihli görüşme.
- TANE, Vahit, (1993). *Mustafa Kutlu’nun Hikâyelerinde Dil ve Üslup*, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- TOSUN, Necip, (1996). *Türk Öykücülüğünde Rasim Özdenören*, İstanbul: İz Yayıncılık.
- ÜNSAL, Güzin, (2015). “Hiç Bitmeyecek Bir Yol Gibidir İnsanın İç Öyküsü”, (Hüseyin Su-*Keklik Vurmak* içinde), İstanbul: Şule Yayınları.
- ZEYBEK, Şerife Nihal, (2008). *Dinî Edebiyat Açısından Maverâ Dergisi (1-80. Sayılar) İncelenmesi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.